

ОБЩИНА ВАРНА

КМЕТ

М. ЧАР

01 - 08 - 2022

ЧРЕЗ

Г-Н ТОДОР БАЛАБАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ВАРНА

ОБЩИНА ВАРНА

Рег.№: РД22016579ВН

Дата: 29.07.2022

ДО

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ-ВАРНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Иван Портних – Кмет на Община Варна

Относно: удостояване на Държавна опера - Варна с почетния знак „За заслуги към Варна“ – златен

УВАЖАЕМИ Г-Н БАЛАБАНОВ,

Съгласно чл. 3 от Статута за удостояване с почетни звания и отличия на Община Варна с почетния знак "За заслуги към Варна" – златен и сребърен се удостояват български и чуждестранни граждани, обществени организации, творчески съюзи, граждански сдружения, търговски дружества и др. за техните заслуги към града, към неговата икономика, здравеопазване, култура, спорт, образование, наука и в други сфери на обществения живот, за извършени героични постъпки при спасяване на хора, отстраняване последици от природни бедствия и аварии.

Във връзка с предстоящото определяне на носителите на почетни звания и отличия на Община Варна за 2022г. в областта на културата, предлагам Държавна опера – Варна да бъде удостоена с почетния знак „За заслуги към Варна“ – златен. Основанията затова са 75 годишнината от създаването на Варненската опера, ролята ѝ за развитието на оперното изкуство във Варна и страната и утвърждаването ѝ като един от водещите оперни театри в България.

Първото име на Варненската опера е **Петър Райчев** (1887-1960) - първият световноизвестен български тенор, поставил началото на плеядата прочути гласове със звездна кариера, които светът приветства като Българското оперно чудо. На върха на звездната си кариера, той се завръща в България, за да вложи многостранния си талант на солист, режисьор, педагог и ръководител в подкрепа на проходащото българско оперно изкуство. През 1947 идва в родния град Варна с мисията на основоположник, на

първ главен художествен ръководител и режисьор на Варненската народна опера, която е регистрирана на 06.04.1947. Синът **Руслан Райчев**, става първият диригент на новия оперен театър. Под знака на баща и син Райчеви на 07.09.1947г. се вдига завесата на първата постановка "Продадена невеста" от Б. Сметана.

Оркестърът на Държавна опера Варна е правопреемник на създадения през 1946г. първи Държавен симфоничен оркестър във Варна, с гл. диригент Руслан Райчев. Първоначално този оркестър изнася и репертоара на Варненската народна опера, докато през 1968г. получава статут на Държавна филхармония. Промените през 1989г. водят до сливането на Варненската опера и Варненската филхармония в ОФД. През 2010г. се създава нова организационна структура - ТМПЦ, която обединява Държавна опера Варна и ДТ „Стоян Бъчваров“, начело с Даниела Димова. През 2021-ва оркестърът отбеляза своята 75-годишнина с юбилейни концерти във Варна и София. Всяка година симфоничният оркестър на Държавна опера Варна открива ММФ „Варненско лято“ с концерт, чиято музикална емблема неизменно е Българска рапсодия „Вардар“ от Панчо Владигеров.

След Руслан Райчев ярка диря в историята на Варненската опера оставят **диригентите** Йоско Йосифов, Емил Главанаков, Влади Анастасов, Иван Маринов и др., повечето от които са били и директори на оперния театър. Видно място сред тях заема Борислав Иванов, извел Варненската опера на международната оперна сцена и допринесъл за утвърждаването ѝ като един от водещите оперни театри у нас. От сезон 2021-2022 постоянни гост-диригенти са диригентите със световна кариера Павел Балев, Григор Паликаров и Якопо Сипари ди Пескасериоли от Италия.

След Петър Райчев **режисьорите** Драган Мицов, Стефан Трифонов, Светозар Донев и др. разширяват репертоара на Варненската опера със заглавия от световната оперна сценография. Значим факт от историята е постановката на Николай Николов „Аида“, с която на 30.07.1957г. се открива новият Летен театър в Морската градина и това е първото оперно представление на открито в България. Със своите над 100 постановки Кузман Попов е безспорно най-важният режисьор и емблематична фигура за оперния театър на Варна. От сезон 2021-2022 постоянен гост режисьор е Вера Немирова, най-търсената българска режисьорка в чужбина.

В 75-годишната история на Държавна опера Варна важно място заемат **солистите**: Йорданка Тенчева и Лиляна Анастасова – първите, заслужили титлата оперна прима, последвани от Тинка Сколуфанова, Мария Бохачек, Ганка Димова и др. Партнират им тенорите Никола Николов, Трендафил Казаков, Тодор Костов. Сред баритоните се нареждат Михаил Зидаров, Сабин Марков, Георги Койчев, а сред басите - Йордан Чифудов, Ранко Дюлгерев, Стефан Циганчев. В следващите оперни поколения – публиката аплодира сопраните София Иванова, Даниела Димова, Линка Стоянова, Илина Михайлова, Ирина Жекова, мецосопраните Александрина Милчева, Бойка Василева, Михаела Берова, тенорите Емил Иванов, Арсений Арсов, Валерий Георгиев, баритоните Свилен Николов, Пламен Димитров, Велин Михайлов; басите Евгений Станимиров, Деян Вачков, Гео Чобанов.

ОБЩИНА ВАРНА

КМЕТ

Приносът на Варненската опера за развитие на оперното изкуство в България се измерва с естетическите достойнства на постановките и художествените постижения на отделни творци, като през последните години особено се засилва **партньорството** с Белгия, Нидерландия, Италия, Турция, Франция, РС Македония, Румъния и др. страни. Красноречиви примери в тази посока са: „Аида“ с реж. Франко Драгоне във Forest National в Брюксел, Белгия (2017); мюзикълът „Уестсайдска история (2019) и „Вълшебната флейта“ от Моцарт – колаборации с Опера Крайова, Румъния(2021); балетите „Шехеразада“ от Н. Римски-Корсаков и „Валпургиева нощ“ от Гуно (2022) - колаборация с РС Македония и др. Като специално постижение в юбилейната 2022-ра може да се посочи **50-дневният гастрол в Мексико** на балетната труппа с „Лебедово езеро“.

Опера в Летния театър е важен модул в програмата на Международния музикален фестивал „Варненско лято“. Това е и най-успешният проект на Държавна опера Варна, който възобновява оперните спектакли на открито и ги превръща в традиция от 2010г. като събира всяко лято бележити български и чуждестранни оперни творци пред многобройна международна публика. С финансовата подкрепа на Община Варна е представена **за първи път в България** операта „Граф Ори“ (2011), операта балет „Carmen Dance“ (2014), световната премиера на мюзикъла „Граф Монте Кристо“ (2016), българските премиери на мюзикълите „Любовта никога не умира“ (2019), „Чаплин“ (2020), „Парижката Света Богородица“ (2021), „Цар Лъв“ (2021), „Брилянтин“ (2022). Те са част от поредицата с **над 40 оперни, оперетни, балетни и мюзикълни спектакли**, които в 75-годишната си история Варненската опера за пръв път поднася на българска публика. Заслужава да се отбележи фактът, че в пандемичните 2020г. и 2021г. екипът не прекъсна връзката си с аудиторията, като поддържа **online и livestream спектакли**.

Богатата празнична **програма за 75-годишния юбилей** на Държавна опера Варна включва документална изложба, костюмографски изложби, ретроспективна изложба на дългогодишната художничка Лора Маринова, бюст на патрона Петър Райчев, Юбилеен летопис и др. Естествена кулминация са поредните издания на Опера в Летния театър, Великденския и Коледния музикален фестивал. Наред с аплодисментите, признание за творческите успехи на екипа на Държавна опера Варна и отделни нейни творци са **наградите „Варна“, „Кристална лира“ и „Златна лира“** на СБМТД, „Златно перо“ на Радио Класик ФМ и др.

Във връзка с гореизложеното предлагам Общински съвет – Варна да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал.1, т.6 и т.23 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 3, чл. 5, чл. 7 и чл. 9 от Статута за удостояване с почетни звания и отличия на Община Варна, Общински съвет – Варна удостоява Държавна опера – Варна с почетния знак „За заслуги към Варна“ – златен.

С уважение,

ИВАН ПОРТНИХ

Кмет на Община Варна